

Peil omhoog, CO₂ omlaag!

‘Het dampt hier van de CO₂!’ Het is 30 juni 2020. NOS Radio staat in het land van boer Sjoerd Miedema in Aldeboarn (Fr) en de reporter kijkt om zich heen. Friese veenweiden zover als het oog reikt. ‘Dat klopt’, bevestigt Arnoud de Vries van de Friese Milieu Federatie. “Veenweiden in Nederland stoten jaarlijks circa 7 megaton uit, circa 4 procent van de gehele CO₂-uitstoot in Nederland. Door ontwatering en verdroging vliegt het veen letterlijk de lucht in.”

NATUUR- EN MILIEUFEDERATIES

Op het land van Sjoerd Miedema is het die dag volop bedrijvigheid. Een partytent wordt opgezet en de cateraar zet de champagne klaar. Het nieuwsgierige jongvee wordt verweid naar een ander perceel. Op afstand zijn zij getuige van een prachtige primeur in Friesland. Miedema is namelijk de eerste boer in Nederland die door peilverhoging in het veen met een erkende methodiek CO₂-certificaten gaat produceren. Ter plaatse is ook René van Glabbeek van XT Orange. De expert in het

zekeren van palletladingen is één van de eerste kopers om op deze manier vrijwillig de eigen product CO₂-afdruk te compenseren. Boer en ondernemer slaan de handen ineen.

Voor de komende tien jaar verhoogt boer Miedema op 32 hectare het waterpeil naar 15 centimeter onder het maaiveld. Door de peilverhoging stoot het veen minder CO₂ uit, over de hele periode een slordige 4.370 ton, en levert Miedema verhandelbare CO₂-certificaten op voor de vrijwillige koolstofmarkt. XT Orange vindt duurzaamheid

belangrijk en is er de afgelopen jaren al in geslaagd de CO₂-belasting van haar product fors terug brengen. Het bedrijf wil echter naar CO₂-neutraal en compenseert daarom de resterende uitstoot door aankoop van de certificaten.

Compenseren in eigen land

Beide partijen poseren lachend voor de foto waarop zij een groot bord vasthouden wat op symbolische wijze hun samenwerking onderstreept. Miedema kijkt tevreden rond. “Dit voelt goed”, zegt hij. “Het is fijn om

beloond te worden voor de manier van boeren waarop wij dat doen. Een hoger waterpeil maakt het bewerken van het land uitdagender. Er zijn kosten om het peil te verhogen en om de uitstoot te meten en aan te tonen. Maar het brengt ook veel. Ik wil mij inzetten voor natuur, klimaat en landenschap. Verhoging van het waterpeil is dan ook een logische stap en een prachtige kans." Van Glabbeek spreekt het aan dat het project in Nederland is. "Je ziet direct de resultaten. Het is controleerbaar en meetbaar. Daarom vinden wij dit een mooie samenwerking."

Verhandelbare certificaten

Reductie van de broeikasgassenuitstoot uit de veenweiden is één van de maatregelen van de Nederlandse klimaatopgave. In het Klimaatakkoord is hiervoor een besparing van 1 megaton CO₂ in 2030 afgesproken. De Stichting Nationale Koolstofmarkt spant zich hiervoor in. De aanpak van Miedema is de eerste methodiek die door de stichting is vastgesteld. Toepassing leidt tot uitgifte van verhandelbare koolstofcertificaten op de vrijwillige nationale koolstofmarkt.

'Ondernemer en boer samen aan de slag met CO₂-reductie en -compensatie'

Naast inkomsten voor de grondeigenaar en een bijdrage aan de klimaatdoelen zijn er baten als het tegengaan van bodemdaling en het creëren van betere omstandigheden voor weidevogels. Ook het herstel van biodiversiteit en het behoud van cultuurhistorisch veenweidegebied is erbij gebaat.

Tien vervolgprojecten

Twee maanden na de primeur kijkt Monique Plantinga positief terug op het feestelijke moment. "Een mooi begin en een voorbode van nog veel meer moois." Als landelijk projectleider namens de Natuur- en Milieu Federaties werkt zij samen met projectleiders in de provincies Friesland, Overijssel, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland aan het opzetten van tien vervolgprojecten. Plantinga: "Verschillende grondeigenaren hebben interesse getoond. Per locatie bekijken we de wensen en de moge-

lijkheden. Het is maatwerk en vraagt om een goede afstemming met lokale overheden, waterschap en de omgeving." De werkwijze is als volgt. De projectleiders brengen hun gebiedskennis en netwerk in om te komen tot een solide plan. Dit plan wordt voorgelegd aan de Stichting Nationale Koolstofmarkt. Na goedkeuring kan de grondeigenaar van start. In de daarop volgende jaren wordt periodiek en onafhankelijk getoetst of de afgesproken reductie wordt gerealiseerd.

Veenweiden in Nederland kennen verschillende niveaus van ontwatering. In Friesland is veelal sprake van diepe ontwatering. In Utrecht en in Zuid-Holland liggen de waterpeilen stukken hoger. Plantinga: "In de aanvragen zien we dan ook grote verschillen in de beoogde peilsprongen. In het midden en westen van het land zijn de aanvragen vooral gericht op vernatting van

‘Financiële en maatschappelijke baten vloeien terug naar de regio’

natuur. Soms kan dit in combinatie met natte teelt, bijvoorbeeld lisdodden. In het noorden van het land zien we veel belangstelling voor vernatting in combinatie met behoud van de agrarische functie.”

Vraag en aanbod

De tien vervolgprojecten maken onderdeel uit van een landelijk project. Daarin is ook de lancering van een landelijk platform voorzien, geeft Plantinga aan. “Wat nog miste was een plek waar vraag en aanbod uit de regio’s bij elkaar komt. Dit is door ons opgepakt. Via het landelijk platform gaan wij er voor zorgen dat certificaten beschikbaar

komen voor burgers, bedrijven en organisaties die hun CO₂-uitstoot willen compenseren. Daarmee fungeert het platform dus als verkooppunt. Ook ondersteunen wij vanuit het platform grondeigenaren die hiermee aan de slag willen. Daarbij krijgen zij de keuze uit meerdere mogelijkheden. Zo wordt er momenteel bijvoorbeeld gewerkt aan methodieken voor het toepassen van drukdrainage in klei op veen, voor de aanplant van bomen en voor bodemverbetering.”

Groeimarkt

De verwachting is dat de handel in koolstofcertificaten ten gevolge van het Kli-

maataakkoord snel gaat stijgen. Steeds meer bedrijven, overheden en burgers investeren, via aankoop van certificaten, nu al in projecten waarmee CO₂-uitstoot wordt verminderd. De vrijwillige koolstofmarkt is nu nog vooral een wereldmarkt waarin compensatie plaatsvindt in internationale projecten, met name op het gebied van bosaanplant. Een vrijwillige koolstofmarkt op nationale schaal met regionale CO₂-reductieprojecten bestond tot voor kort nog niet. Daar komt dus verandering in, benadrukt Plantinga. “Met onze aanpak komt een nationale koolstofmarkt binnen bereik. Financiële en maatschappelijke baten vloeien hierdoor terug naar de regio in plaats van naar het buitenland.”

Het platform heeft geen commercieel oogmerk. Plantinga: ‘Investeren in klimaat, landschap, natuur, leefomgeving en een duurzame economie staan bij ons voorop. Wij willen dat de baten maximaal landen bij de partijen die zich hiervoor inspanssen en terugvloeien in de maatschappij.’ ●●●

● *Meer informatie over het platform staat op www.koolstofbank.nl en over de Stichting Nationale Koolstofmarkt op www.nationaleco2markt.nl*